

Hvad gør studenter i Folkeoplysningen?

Formål og forløb

Formålet med dette projekt var at bidrage til belysning af kvaliteter og potentialer ved et folkeoplysende læringsmiljø, når det handler om at tage vare på de ressourcer og potentialer, der findes i gruppen af daghøjskoledeltagere, der har gymnasial uddannelse som højeste uddannelse.

Til opfyldelse af formålet er der gennemført en survey, rettet til nuværende og tidligere deltagere med en gymnasial uddannelse. Formålet var at få et billede af deres baggrund, deres formål med at deltage i et daghøjskoleforløb/folkeoplysende forløb og deres vurdering af udbyttet, jf. oprindelig ansøgning og DFS' godkendelse af ændring af projektet ved mail af 5. august 2014.¹

Af de 122 besvarelser vedrører de 91 imidlertid de 3 københavnske daghøjskoler, der har en klar kulturel aktivitetsprofil, og resultaterne er derfor mest interessante i forhold til den type af daghøjskolevirksomhed.

Samtidig er personer, der har gennemført en videregående uddannelse ganske stærkt overrepræsenterede i survey'en ift. skolernes deltagergruppe.

Survey'en er således ikke statistisk repræsentativ for gruppen af daghøjskoledeltagere med en gymnasial uddannelse, og den opfylder dermed ikke det tilsigtede formål med at belyse målgruppens baggrund og situation.

På andre punkter har survey'en ikke desto mindre leveret nogle interessante og markante resultater, der belyser:

- respondenternes motiver for at melde sig til et daghøjskoleforløb
- hvad der motiverer dem i livet og hvilke værdier/livskvaliteter, de lægger vægt på
- hvordan de vurderer deres daghøjskoleforløb og udbyttet af det
- anvendeligheden/relevansen af Elsborgs og Høyrup Pedersens matrix for de virksomme stoffer i folkeoplysende læringsrum i forhold til mere ressourcestærke målgrupper.

Resultater fra survey

Motiver for at melde sig til et daghøjskoleforløb

Respondenterne har ud fra en række valgmuligheder angivet, hvad der har fået dem til at melde sig til kurset.

¹ Trods flere forsøg lykkedes det ikke foreningen at gennemføre det oprindeligt planlagte udviklingsseminar, idet det ikke var muligt at få tilstrækkeligt mange daghøjskoledeltagere i målgruppen til at deltage. På den baggrund har Foreningen søgt og fået DFS' godkendelse af, at projektet ændres og afsluttes efter survey'en, jf. mail af 5. august 2014.

De forskellige begrundelser, der fremtræder i materialet, kan kategoriseres under overskrifterne:

- interesse
- fremtid
- personlig/social udvikling.

Som det fremgår af skema 1 har næsten $\frac{3}{4}$ af respondenterne angivet begrundelser inden for felterne interesse og fremtid, mens godt halvdelen af har angivet begrundelser, der falder inden for feltet, personlig/social udvikling.

Skema 1: Motiver for at melde sig til et daghøjskoleforløb

Kategorier	Interesse	Fremtid	Personlig/Social udvikling
Årsager	Skolens fag	Afprøve fremtidsplaner i praksis	Ønske om personlig udvikling
	Få en oplevelse	Nye fremtidsmuligheder	Møde nye mennesker
		Forbedring af uddannelsesmuligheder	Ønske om at være del af et fællesskab
		En frisk start	En frisk start
			Få en oplevelse
Antal	87	86	66

Hvad motiverer respondenterne i livet og hvilke værdier/livskvaliteter, de lægger vægt på,

Denne del af undersøgelsen er gennemført ved, at vi har bedt respondenterne om at forholde sig til 20 udsagn om, hvilke værdier/kvaliteter i livet de lægger vægt på, og for hver enkelt anføre en score på en skala 1-5.

De er endvidere blevet bedt om at udvælge de 5 værdier/kvaliteter som de prioriterer højest.

Skema 2 giver en oversigt over hvilke værdier/livskvaliteter respondenterne har udvalgt som de 5 vigtigste samt den gennemsnitlige score for de enkelte udsagn.

Skema 2: Prioritering af livskvaliteter

	Valg af de 5 vigtigste		Vurdering
	Antal	Procent	Score (1-5)
At have det godt med mig selv	85	69,7	4,8
Familie og/eller parforhold	60	49,2	4,4
At dyrke sine interesser	53	43,4	4,7
At have gode venner	54	44,3	4,5
At nyde livet / at have det sjovt	51	41,8	4,5
At gå efter sine drømme	48	39,3	4,4
At skabe noget som jeg selv og andre synes er værdifuldt	44	36,1	4,3
At være noget for andre	30	24,6	4,0
At udfordre sig selv	23	18,9	4,3
At arbejde med hænderne og kroppen	22	18,0	3,8
At tage ansvar	22	18,0	4,1
At rejse	22	18,0	3,7
At lave intellektuelt arbejde	20	16,4	3,8
At have råd til at gøre det man har lyst til	13	10,7	3,4
At gøre en forskel	11	9,0	3,6
At opnå store resultater	10	8,2	3,5
At gøre samfundet bedre	8	6,6	3,3
At have tjek på sit liv	9	7,4	3,5
At vinde/konkurrere med andre	2	1,6	2,2
At tjene mange penge	2	1,6	2,2

Der kan ud fra svarene identificeres fire forskellige typer af personlig motivation, som vi har karakteriseret ved betegnelserne ”den samfundsorienterede”, ”den nærværsorienterede”, ”den ambitiøse” og ”den materielt orienterede”.

Disse fire typer er estimeret ved hjælp af en faktoranalyse, og de fremstår i analysen med nogle karakteriserende værdier inden for hver type. De værdiudsagn, der er mest karakteristiske for den pågældende type er markeret med **, mens tydelige men knap så karakteristiske værdiudsagn er markeret med *.

- Faktor 1: ”Den samfundsorienterede”

- At gøre en forskel**²*

- At gøre samfundet bedre***

- At være noget for andre**

- Faktor 2: ”Den nærværsorienterede”

- At have gode venner***

- At nyde livet / have det sjovt**

- At have det godt med sig selv**

- Familie / parforhold**

² Kritisk grænse for forklarende variable: ** = 0,7, * = 0,4. Se bilag 1.

- Faktor 3: ”Den ambitiøse”
*At opnå store resultater**
*At gå efter mine drømme**
*At udfordre mig selv,***
*At vinde/konkurrere med andre**
- Faktor 4: ”Den materielt orienterede”
*At tjene mange penge***
*At have råd til at gøre hvad jeg har lyst til***
*At have tjek på mit liv**

Type 1, 2 og 3 udgør hver mellem 25 og 27,5 % af respondenterne mens type 4 udgør godt 20%.

Type 1 og 2 fremtræder med den tydeligst sammenhængende profil i materialet.

Vurdering af udbytte/kvaliteter ved daghøjskolen

Andre interessante resultater vedrører deltagernes vurdering af deres daghøjskoleforløb mht. udbytte og kvaliteter ved daghøjskolens læringsmiljø.

I udformningen af survey'en brugte vi matrixen fra *Virksomme stoffer* i en udvidet udgave (se nedenfor) som udgangspunkt for undersøgelse af respondenternes vurdering inden for 9 områder, svarende til de 9 krydsfelter i den udvidede matrix.

De virksomme stoffer

Deltagernes nedslag	Modtagelsen <i>"jeg må være den, jeg er"</i>	Udvikling/læring <i>"det er en helt anden måde at lære på"</i>	Nyt perspektiv <i>"vi trænes i at se os selv ude i verden"</i>
De professionelle nedslag			
Den anerkendende tilgang <i>"vi ser efter ressourcer"</i>	Rummelighed	Kompetence udvikling	Potentiale
Undervisnings-differentiering <i>"vi skaber udfordringer, tilpasset den enkeltes forudsætninger"</i>	Forskelligheder og fællesskab	Nærmeste udviklingszone	Indsigt og udsyn
Entrepenørskab <i>"vi går efter, at deltagerne skaber deres eget liv"</i>	Forandringsparate strukturer	Kreativitet	Innovation

Matrix fra *Vi søger de virksomme stoffer*, Steen Elsborg og Steen Høyrup Pedersen, DFS 2013. Matrixen er videreudviklet og suppleret med nederste række i forhold til den oprindelige udgave. Se også evalueringssitet <http://virkerdet.nu/content/matrix>, hvor den sidste række også er med, men i en nyere, revideret udgave.

Hvert af de 9 områder blev belyst med 2-5 anprisende udsagn (se bilag 1) om daghøjskoleforløbet, og deltagerne blev bedt om at vurdere, hvor godt udsagnet passede på daghøjskoleforløbet på en skala fra 1-5.

De blev desuden, for hvert udsagn bedt om at angive om daghøjskoleforløbet er bedre eller dårligere på dette område end andre uddannelser/skoler, som de har erfaring med.

Skema 3: Vurdering af udbytte			Sammenlignet med andre skoler	
Rangering	Nedslag	Score	Rangering	Procentscore [-100; 100]
1	Kreativitet	4,49	1	73,9
2	Rummelighed	4,35	4	47,3
3	Innovation	4,18	2	59,1
4	Potentiale	4,06	3	57,8
5	Forskelligheder og fælles-skab	3,98	6	40,6
6	Kompetencer	3,97	8	38,2
7	Indsigt og udsigt	3,87	7	39,6
8	Forandringsparate strukturer	3,80	5	43,1
9	Nærmeste udviklingszone	3,77	9	26,6

Her er resultaterne markante. På skalaen fra 1 til 5 vurderer respondenterne således udbytte af/kvaliteter ved daghøjskoleforløbet fra knap 3,8 til 4,5 inden for de 9 felter.

Tilsvarende vurderer de fleste af respondenterne helt generelt daghøjskoleforløbet som værende bedre end andre uddannelser, som de har erfaring med, inden for alle 9 felter.

Kategorien *kreativitet* stikker ud, idet næsten $\frac{3}{4}$ af respondenterne vurderer at daghøjskolen er bedre til at udvikle kreativitet end andre uddannelsesinstitutioner, hvilket formodentlig afspejler at den overvejende majoritet af respondenterne har gået på daghøjskoleforløb med en tydelig kreativ/kulturel profil.

Til gengæld er det ”kun” ca. $\frac{1}{4}$ der mener at daghøjskolen udmærker sig i forhold til andre uddannelsesinstitutioner/skoler på feltet *nærmeste udviklingszone*, der handler om at blive udfordret på et individuelt passende men ambitiøst niveau.

Det er samtidig det felt, der opnår den laveste score, der dog stadig er ganske høj (knap 3,8).

Vi uddrager følgende resultater ang. deltagernes vurdering af udbytte/kvaliteter ved daghøjskoleforløbet:

- Resultaterne spejler nogle tendenser, der kendetegner daghøjskoleforløb, der underviser i eller med kulturelle/æstetiske emner.
- De tyder på at deltagerne generelt vurderer udbytte/kvaliteter ved daghøjskoleforløbene meget højt.

- De tyder på, at Elsborg og Høyrups matrix for karakteristika ved et folkeoplysende læringsrum, der kan motivere udsatte deltagere, også giver mening i forhold til mere ressourcestærke målgrupper.

Til trods for at det ikke lykkedes at gennemføre projektet som oprindeligt planlagt vurderer Foreningen, at det afkortede forløb har givet et anvendeligt udbytte, der har perspektiver for Foreningens og daghøjskolernes fortsatte udvikling, kvalificering og profilering af folkeoplysende forløb med kulturelle og æstetiske emner.

Projektet er gennemført af Daghøjskoleforeningen med støtte fra Dansk Folkeoplysnings Samråds udviklingspuljer.

Celia Skaarup har stået for gennemførelse og statistisk analyse af surveyen.

Randi Jensen
sekretariatsleder

Bilag 1

Respondenternes vurdering af daghøjskoleforløbets kvaliteter/udbytte af det, samt vurdering i forhold til andre uddannelsesinstitutioner.

I dette bilag fremgår det, hvilke udsagn der er vægtet sammen i den enkelte kategori. Kategorierne er nævnt i den rækkefølge som deres gennemsnitlige score i survey'en angiver. Jf. matrix, rapporten s. 4.

1. Kreativitet

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Man får udviklet sin kreativitet af at gå her"	4,5	78,8	1,8
B. "Man lærer at udvikle nye ideer og se nye muligheder"	4,48	72,6	1,8
	4,49	75,7	1,8

2. Rummelighed

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Jeg føler mig velkommen"	4,48	55,9	5,9
B. "Man bliver mødt med respekt"	4,36	51,7	9,3
C. "Jeg føler mig hjemme / at jeg hører til"	4,21	59,0	9,4
	4,35	55,5	8,2

3. Innovation

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Man bliver trænet i at komme videre fra ideerne og realisere noget i praksis"	4,17	64,0	5,3
B. "Man bliver trænet i at skabe eller udvikle noget, der har værdi for en selv og andre."	4,09	59,7	4,4
C. "Man får prøvet af, om ens ideer holder i praksis"	4,28	67,5	4,4
	4,18	63,7	4,7

4. Potentiale

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Jeg har fundet ud af, at jeg andet og mere end jeg troede"	4,03	57,4	5,2
B. "Jeg er blevet mere klar på hvad jeg kan og vil"	4,31	67,0	3,5
C. "Jeg har fundet ud af, at der er muligheder og veje , som jeg ikke var opmærksom på i forvejen"	3,95	62,8	4,4
D. "Jeg er blevet bekræftet i, at det mål jeg havde i forvejen, er den rigtige for mig."	3,93	61,6	4,5
	4,06	62,2	4,4

5. Forskelligheder og fællesskab

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Der er et godt sammenhold på skolen"	3,83	41,9	9,4
B. "Der er plads til forskelligheder – ingen bliver holdt udenfor fordi de er anderledes."	4,17	49,1	8,6
C. "Vores talenter og erfaringer bliver brugt som en ressource i undervisningen"	3,94	53,9	5,2
	3,98	48,3	7,7

6. Kompetenceudvikling

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Jeg har lært meget fagligt"	3,98	43,2	14,4
B. "Det faglige niveau er højt"	3,71	32,8	18,1
C. "Det er en andeledes måde at lære på som passer bedre til mig"	3,98	59,3	7,6
D. "Det er en andeledes måde at lære på som passer bedre til mange mennesker"	3,77	44,1	2,5
E. "Jeg kan bruge det jeg har lært i praksis"	4,41	58,5	4,2
	3,97	47,6	9,4

7. Indsigt og udsyn

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Man lærer noget om sig selv"	4,34	62,3	1,8
B. "Jeg har lært noget, der interesserer mig uden for mig selv."	4,03	46,0	6,2
C. "Man lærer noget om samfundet og andre mennesker og deres vilkår ved at gå her"	3,23	29,8	11,4
	3,87	46,0	6,4

8. Forandringsparate strukturer

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Man er med til at bestemme hvad man skal arbejde med, enkeltvis og i grupper"	3,83	53,5	4,4
B. "Vi er med til at bestemme de aktiviteter, som foregår i fællesskab for hele holdet"	3,75	43,8	5,4
C. "Vi bliver spurgt om, hvad vi synes om den måde tingene bliver grebet an på, og der bliver lyttet til os."	3,82	49,6	7,8
	3,8	48,9	5,9

9. Den nærmeste udviklingszone

	Gennemsnitlig score	Ift. andre uddannelsessteder er daghøjskolen bedre/dårligere (procent)	
		Bedre	Dårligere
A. "Hver enkelt bliver udfordret, så han/hun lærer mest muligt"	3,7	42,7	9,4
B. "Der bliver forventet af deltagerne at man gør sig umage"	3,84	35,3	15,5
	3,77	39,0	12,5